

18 Ιανουαρίου 2016

Περί της θεσμικής και χαρισματικής Ιερωσύνης (Πρωτοπρ. Βασίλειος Ι. Καλλιακμάνης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Για να ξεφυλλίσετε το νέο τεύχος των Αναλέκτων, κάντε κλικ στην εικόνα

Κεντρικό πρόσωπο της Εκκλησίας είναι ο ενανθρωπήσας Υιός και Λόγος του Θεού. Κεφαλή της Εκκλησίας, όπως διδάσκει ο Απόστολος Παύλος, είναι ο Σωτήρας Χριστός. Το έργο της οικονομίας του Χριστού για τη σωτηρία του κόσμου διασώζουν και συνεχίζουν μυστηριακά εντός της ιστορίας καταρχήν οι άγιοι Απόστολοι και στη συνέχεια οι Επίσκοποι και οι Πρεσβύτεροι, ως ποιμένες του λαού του Θεού. Συνεπώς, η ιερωσύνη των κληρικών όλων των βαθμών αποτελεί συνέχεια και διαδοχή της ιερωσύνης του Χριστού.

Όσοι ίστανται «εις τύπον Χριστού» καλούνται να τον μιμηθούν και να σηκώσουν το βάρος της διακονίας και της θυσίας του. Το υ-πούργημα της ιερωσύνης δεν είναι ατομικό χάρισμα, αλλά δώρο του Αγίου Πνεύματος που ασκείται εντός της Εκκλησίας και για την Εκ-κλησία. Οι άγιοι Πατέρες αρνήθηκαν να διαστείλουν τη θε-σμι-κή από τη χαρισματική ιερωσύνη. Εξάλλου το χάρισμα και η διακονία της ιερωσύνης δοκιμάζονται και ενεργοποιούνται στο πλαίσιο της εκκλη-σια-στικής κοινότητας και σε σχέση με τα χαρίσματα του πληρώματος. Γι' αυτό και ο επίσκοπος αλλά και ο πρεσβύτερος συνδέονται άμεσα με το λαό του Θεού.

Ο κληρικός στην ορθόδοξη χριστιανική παράδοση δεν νοείται ως απλός θρησκευτικός λειτουργός, όπως απαντά σε νομικά κείμενα αλλά και σε άλλες θρησκείες. Στη βιβλική και πατερική παράδοση υπάρχει ποικιλία όρων με τους οποίους εκφράζεται το έργο της ιερωσύνης, που έχει ως βάση την ιερουργία των

μυστηρίων. Ο επίσκοπος προΐσταται της θείας Ευχαριστίας, με τη χειροτονία γεννά πνευματικούς πατέρες, είναι κατεξοχήν διδάσκαλος της Εκκλησίας, μυσταγωγός στη ζωή του Πνεύ-μα-τος, ιατρός των ψυχών και οικονόμος των θείων μυστηρίων. Ο πρε-σβύ-τερος βρίσκεται σε κοινω-νία και ενότητα πίστεως με τον επίσκοπο. Δεν χει-ροτονεί κληρικούς, αλλά «γεννά τέκνα πνευματικά» δια του βα-πτί-σμα-τος και της μετανοίας, επωμιζόμενος το ποιμαντικό έργο και ενεργώντας στο όνομα του επισκόπου. Ο διάκονος δεν τελεί μυστήρια και δεν ευλογεί το λαό, διακονεί όμως τον πρεσβύτερο και τον επίσκοπο στην τέλεση των μυστηρίων και «εξοικονομεί τα εν τη Εκκλησία διακονήματα», σύμφωνα με τον άγιο Συμεών Θεσσαλονίκης.

Το υψηλό έργο της ιερωσύνης είναι ιεροτελεστικό, διακονικό, μυστα-γωγικό, θεραπευτικό και παιδαγωγικό. Είναι ιεροτελεστικό αφού μέσω αυτής τελούνται τα ιερά μυστήρια. Είναι διακονικό, διότι καλείται να συνεχίζει τον κενωτικό έργο της ιερωσύνης του Χριστού. Είναι μυσταγωγικό, διότι μυεί τους πιστούς στο «μέγα της ευσεβείας μυστήριο». Είναι θεραπευτικό, διότι συμβάλλει στη θεραπεία των παθών και την οικείωση των αρετών. Είναι παι-δαγωγικό, διότι αποβλέπει στην καθο-δήγηση του ανθρώπου να ολοκληρωθεί ως πρόσωπο «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν» Θεού. Χαρακτηριστικοί είναι οι λόγοι της β' ευχής της χει-ροτονίας του επισκόπου, που καλείται να είναι «οδηγός τυφλών, φως των εν σκότει, παιδευτής αφρόνων, διδάσκαλος νηπίων, φωστήρ εν κό-σμω».